

СТАНОВЩЕ

от проф. д-р арх. Йордан Василев Радев
преподавател в катедра “Промишлени и аграрни
сгради” при Архитектурен факултет на УАСГ,
последна хабилитация професионално направление
5.7. Архитектура, строителство и геодезия“, научна
специалност 02.17.05 „Архитектура на сгради,
конструкции, съоръжения и детайли“; живущ в гр.
София 1164, бул. Христо Смирненски № 64. тел.:
дом. 02 866 82 01

по Дисертационния труд на арх. Миряна Стоилова Йорданова-Петрова за придобиване на образователната и научна степен “Доктор” в професионално направление 5.7. Архитектура, строителство и геодезия“, научна специалност 02.17.05. „Архитектура на сгради, конструкции, съоръжения и детайли“, научна област „Технически науки“ зачислен като докторант на самостоятелна подготовка към ДА съгласно Закона за развитие на академичния състав, Правилника за неговото приложение и Наредбата за развитието на академичния състав на НБУ.

Дисертационният труд е обсъден и предложен за защита от Съвета на Департамент “Архитектура” на редовно заседание, състояло се на 14.05.2015 г.

Съгласно Заповед № 3-РК-333/24.06.2015 г. Ректорът на НБУ съм назначен в състава на научното жури, на което се възлага да проведе процедура по защитата на дисертационния труд на арх. Миряна Йорданова-Петрова на тема:

“ ЖИЛИЩНАТА АРХИТЕКТУРА 17-18 В. “

С научен ръководител: проф. д-р арх. Константин Бояджиев.

Уважаеми Господин Председател,
Уважаеми членове на научното жури,

Позволете ми в качеството си на член на научното жури да изложа пред Вас и членовете на журито възложеното ми Становище за работата на Докторанта по темата на дисертационния труд, както и нейния художествено-творчески, изследователски и приложен опит на архитект, преподавател и администратор.

1. Технически и автобиографични данни:

Данните се съдържат в папка № 1 и с оглед необходимата краткост на Становището, са поднесени подробно в Рецензиите на колегите.

2. Основна част

- **папка 1** съдържа коректно подредени:

а) молби, документи за зачисляване, работна програма, протоколи от изпити, Диплом за завършено висше образование, протоколи от заседания на Съвета на Департамент "Архитектура" в които е разглеждана работата на дисертанта, сертификати за завършени курсове, и др. необходими документи, съобразно изискванията. Приложени са списък и ксерокопия от докладите и участията в научни програми на докторанта, издадени в Годишника на Международния симпозиум в г. Одрин, Турция и НБУ - София.

– **папка 2.** Автореферат в обем от 45 стр. Анотация на дисертационния труд, Библиография и опис на публикациите. Авторефератът отговаря на изискванията от Наредбата за обучение на докторанти и специализанти.

Участието на докторанта с представените доклади в различни наши и международни форуми (в оригинал и заверени ксерокопия 10 бр.) и самостоятелна творческа изложба, считам за съществен принос в нейното израстване като изследовател, творец-архитект и авторитетен специалист-преподавател.

• **папка 3** Дисертационен труд

Представеният материал е в обем от 150 машинописни страници, наситени с богат илюстративен материал от 144 цветни илюстрации, обхващащ: Въведение и 5 основни части; Заключение; Библиография с 98 заглавия.

За нуждите на Становището материалът е разгледан в подреждане, по-различно от представеното в автореферата - както следва:

I. Значимост на изследвания проблем в научно и научно-приложно отношение.

Авторът се захваща с една многократно дискутирана и деликатна тема, която винаги е била актуална поради бивалентната страна на "архитектурата": художествено-творчески талант и занаят на отделния индивид и значимостта на неговия труд за обществото.

Основаното на машинната техника индустриално производство зародило се в средата на 18 в. и продължило до средата на 20 в., предизвиква коренен обрат в живота на хората

отначало в "стара" Европа, но не след дълго в целия земен свят. Период сложен, изпълнен с противоречия, лутания и трансформации. В края на века този феномен става причина за "революция" в естетическите представи, вкусове и възгледи на хората. Новата техника и материали са навсякъде, във всички области на живота – в работата и битата на хората, във философията, изкуството и архитектурата.

Османската империя, стъпила на два, коренно различни континента по отношение на жизнена среда – климат, религия, традиции и социални взаимоотношения и въпреки характерния ислямски консерватизъм, не остава чужда на тези влияния и промени. Балканите, като част от "Европа", чието население има тесни контакти със средно-европейските културни ценности, които творчески се интерпретират в живота и архитектурно-строителното творчество на различните народности групи (с позволение или без от турските власти). В израза си "Пространствената композиция следва функцията, а не конкретна художествена форма." авторът заключава, че преносът на идеи още тогава е преосмислен и изненадващо намираме зародиша на вече оформилото се „лого“ на архитектите функционалисти: В. Гропиус и Мис - "формата следва функцията" открила своето теоретическо обяснение чак в края на 19в. щ, въставайки срещу еkleктиката и декорацията в архитектурата на Европа през 18 и 19 в..

II. Обоснованост на целите и задачите в дисертационния труд

Авторът внимателно подбира темата си и времеви период на изследването " - ЖИЛИЩНАТА АРХИТЕКТУРА 17-18 в." като го определя като "опит да се допълни картината за най-съществената част на архитектурата – нейното пространство от периода".

Макар че в последната Глава (№ IV.) се говори за "традиционната къща в бившите български територии на Османската империя.", авторът не засяга натрапчиво въпросът на дългогодишния спор за "Българската къща", Турската къща, Македонската къща и т.н.. "В настоящия текст, ще използвам термина традиционна или местна къща по отношение на жилищната архитектура в селата и градовете" (авторов текст) обяснява позицията на изследването. Тук ми се струва, че нарочно е изпусната конкретизацията „на Балканската част от Отоманската Империя“ която всъщност е целта на разработката.

Целта е точно формулирана – да се направи "Анализ и систематизация на форми и пространства, характерни за жилищната архитектура от периода 17-18 в., която (систематизация) "...вероятно ще предизвика коментари и, надявам се, бъдещи изследвания, посветени на тази проблематика." (цитат на автора.)

III. Съответствие между избраната методология и методика на изследване и поставената цел и задачи на дисертационния труд.

В дисертацията са използвани: историко-хронологичният метод при подбора на информацията, сравнителният анализ - за формиране на изводите и заключенията и индуктивният метод за обобщение на най-характерните елементи, връзки и взаимоотношения в направената Систематизация на пространства и форми. Считаю поставената цел и задачи на дисертационния труд за изпълнени сполучливо.

IV. Преценка на публикациите по дисертационния труд: брой, характер на изданията, в които са публикувани.

Авторът се представя с 5 бр. участия в международни научни конференции и съответните 5 бр. публикации в изданията на докладите в журналите на Одринския Международен Симпозиум и НБУ-София.

V. Цитиране от други автори, отзиви в научния печат и др.

Докторанта ползва цитати от много автори (български и чуждестранни), коректно отразени под черта на съответната страница. Докладите, изнесени на чужд език пред международна аудитория в Одрин (4 на брой) и НБУ се признават за „импакт фактор“. Отзиви се съдържат в благодарствените писма от организаторите на форумите към автора на докладите.

VI. Мнения, препоръки и бележки.

- Изводите и направените заключения показват усвояване на научния анализ и на методологията за работа с подходяща Информация върху темата на Дисертацията.: Въведение.

- Бележки по съдържанието на отделните части на труда

Въведение

- На базата на приетото заглавие, в тази част авторът определя обема на подбрения материал който е систематизиран и анализиран със съответните методи и похвати за изброените Цел и Задачи. Кратко и ясно е въвеждането в проблематиката на изследването.

Глава 1. Жилищната архитектура на мястото до завладяването на Балканите от Османската империя

- Проучванията на културните пластове на българското Средновековие XII-XIV в. (В. Търново, Шумен, Червен, Перник, Карвуна, Мелник, Цепина и др.), които свидетелстват, че през Средновековието познатите схеми от Античността продължават да се възпроизвеждат с местни интерпретации. Важен момент в изследването (пропуснат) е да се спомене и " Седмоднева на Йоан Златоуст ", в който се описва впечатлението на "странника" от начина на строителство, красотата и богатството на градежите в

българските столици. В думите „Му“ се разкриват сходството и различията в строителното майсторство с останалите разглеждани територии.

Глава 2. Османски период. 14-17 в. Култови и публични сгради и комплекси. Урбанистични комплекси и инженерни съоръжения

- Липсва връзката на различното и общото в архитектурния изказ за Империята в Азиатската ѝ част и Балканите – обобщения и изводи от гл. II. и III.

Глава 3. Жилищната архитектура на Балканите 17-19 в. Регионални

- Интерпретации. Разгледан и обобщен е богат илюстративен материал.

Глава 4. Пространството на традиционната къща в бившите български територии на Османската империя. Късно Средновековие – Ново време (17-19 в.)

Тази Глава е развитата и изследвана в най-голям обем от 54 страници текст и много илюстрации. В нея виждаме определено майсторство да се работи със събраната информация, да се прави научен анализ и съответни изводи, без да се чувства влиянието на цитираните автори.

- Като забележка бих отбелязал възприетата от английско езичните източници дума "public buildings, public spaces etc." (Публични сгради, Публични пространства и т.н.) употребявани често не само от автора, които изместват (както много други напоследък) намерилите гражданственост и употреба в редица архитектурни класификации, систематизации, професионална литература и др. - "Обществени сгради, Обществени пространства и т.н." Разликата е значителна по смисъл на употреба в медийното пространство и архитектурната теория и смятам за по-правилно да се употребява израза "Обществени сгради, пространства и т.н." вместо "публични".

V II. В Заключение

Изхождайки от предоставения ми материал и цялостната дейност на докторанта, мога с пълно убеждение да препоръчам на Специализираното Научно Жури да присъди на арх. Миряна Стоилова Йорданова-Петрова – докторант на самостоятелна подготовка към Департамента по Архитектура на НБУ образователната и научна степен “доктор” в професионално направление 5.7. Архитектура, строителство и геодезия“, научна специалност 02.17.05. „Архитектура на сгради, конструкции, съоръжения и детайли“, научна област „Технически науки“

Благодаря за вниманието

София, ноември 2015 год..

ИЗГОТВИЛ:

(проф. Д-р арх. Йордан Радев)